

Tinerete fericită !

Deoarece roata vieții nu este reversibilă, e benefic din când în când să aruncăm o privire înapoi, în trecut, și să căutăm a pescui, de acolo, perioada în care eram mai mulțumiți, mai fericitori.

Azi, în viața de toate zilele ești mai indispus, înclinat spre gânduri pesimiste, încerci uneori schimbarea acestei dispoziții prin forțe proprii; te duci, îți cumpери un buchet de flori mai viu colorate, care să înmiresmeze toată casa cu parfumul lor. Privindu-le, parcă îți aduc în suflet lumină și o rază de soare.

Așa se întâmplă și când te gândești la lucruri frumoase, plăcute, petrecute cândva. Le aduci în prezent și simți că îți colorează viața. Acum, de exemplu, sunt tentată să evoc o perioadă din anii adolescentei, să mă gândesc la acei ani când totul se vedea în roz și nu știam de probleme și griji.

Îmi revine în memorie perioada 1932-1933 (acum tot se poartă „retro”!) când noi, un grup de tinere fete (13-14 ani), ne-m hotărât să ne apropiem de „Organizația Sionistă”, care deja era formată și funcționa.

Pe atunci la Sibiu existau mai multe organizații de acest fel, la care lua parte tineretul.

Astfel:

– în „Barisia” era înscris tineretul studios;

– în „Hașomer Haṭair” se înscrău tinerii cu vederi de stânga, de care ei erau foarte mândri, iar nouă ni se părea că sunt prea secretoși și rezervați (pe noi fetele nici nu ne băgau în seamă);

– tineretul mai evlavios s-a înscris în „Mizrachi”;

– mai exista o organizație „Hanoar Hatzioni”, care era o grupare „de mijloc”.

Prietenele mele și cu mine ne întrebam:

– să ne înscriem în „Barisia”? – ni se părea că fetele și băieții sunt prea încrezuți și plini de ei (se considerau superiori celorlalți);

– să ne înscriem în „Mizrachi”? – ne păreau prea evlavioși, chiar bigoți;

– poate la „Hanoar Hatzioni”? – care era o organizație de mijloc, nici de stânga nici de dreapta, deci nu erau nici prea-prea, nici foarte-foarte. Am decis să ne înscriem la ei.

Ca instructor (“menael” în ivrit) o aveam, țin minte, pe Schikler Regi, până s-a căsătorit și a plecat în Israel. A înlocuit-o Friedman Nandi, până a plecat și el, tot în Israel.

Când ne adunam, se făcea apelul iar apoi începea programul: învățam cuvinte noi, cântece în ivrit, să numărăm, să traducem texte și multe altele. Dansam în horă, care se numea Iu-la-la, făceam și sport, din care mai țin minte „iemina semola”. Ne simțeam de minune, lumea era a noastră. Aveam și program cultural, de educație.

Într-o zi a venit un instructor de la forul superior, să vadă ce-am învățat, dacă nu ardem gazul de pomană. Ne-a pus întrebări, a primit răspunsuri. Totul a fost bine până la o întrebare unde ne-m împotmolit și ne-am cam făstăcit.

Ne-a întrebat zâmbind:

– voi afirmați că sunteți o organizație de mijloc, nici de stânga nici de dreapta..., să-mi spuneți voi, să-mi explicați, ce înseamnă asta? Că atunci când mergeți pe stradă, nu o luați nici pe trotuarul din stânga nici pe cel din dreapta, că adică voi mergeți aşa, prin mijlocul străzii?

Întrebare la care nimeni dintre cei prezenti n-a știut să răspundă. Noi habar nu aveam de ideologie sau de politică.

Am mai crescut și am început să asistăm la prelegeri, să ascultăm conferințe. Ni se vorbea despre dr. T. Herzl, despre

Jabotinsky, Trumpeldor, Ben Gurion și despre alți înaintași ai sionismului, despre concepțiile lor, despre cum dorea fiecare realizarea unui stat independent care să fie al evreilor, unde toți evreii din „galut” (exil) să se poată aduna, adică să fie o țară a noastră, a tuturor evreilor din întreaga lume.

Chiar dacă atunci noi n-am înțeles adeveratul sens al cuvintelor, care ni se păreau a fi culese din povesti, sunând ca niște basme frumoase, ca niște vise irealizabile, ele, acele cuvinte, au fost bune semințe ce au prins rădăcini în sufletele noastre tinere. Acum, când mi le reamintesc, am un sentiment de recunoștință și trebuie să recunoaștem că suntem o generație fericită din acest punct de vedere, o generație care am ajuns să vedem realizate aceste vise. Sigur, încă nu trebuie să ne culcăm pe lauri victoriei. Mai avem de luptat cu Hamas-ul, Hezbollah-ul, cu fundamentaliștii musulmani și cu mulți alți dușmani văzuți și nevăzuți, dar avem totuși o bază pe care putem clădi un viitor.

Nu pot să încehi fără să vă relatez ce m-a impresionat, când încă eram mică, în casa bunicilor mei: e vorba de o pușculiță din metal bleu, cu un „Magen David” alb la mijloc, închisă cu un lăcătel mic. Sigur, asemenea pușculițe erau probabil în fiecare casă de evreu, căci și în felul acesta „Keren Kaiemet” strângea bani pentru a cumpăra

pământuri în Israel. În „Tzur Shalom” s-a plantat o mare livadă de portocali, de unde unchiul meu a cumpărat o fâșie printr-o agenție.

Bunica avea obiceiul ca de fiecare dată când nu găsea ceea ce căuta, să pună în pușculiță niște bănuți, iar când găsea obiectul căutat, din recunoștință și bucurie, să pună din nou câțiva bănuți acolo. Bine înțeles că și eu doream să fac la fel, aşa că bănuții din pușculiță se tot înmulțeau. În fiecare vineri după masă venea la noi cineva (pentru mine era un „nene”), ce avea cheia fermecată cu care descuia lăcătelul.

Bănuții se rostogoleau pe masă cu un clinchet vesel, care pentru mine suna ca o muzică; parcă astfel își exprimau și ei bucuria, știind că banii strânși în toată țara vor ajunge în Israel, la „Keren Kaiemet” și la „Tzur Shalom”. La golirea pușculiței bunica spunea: cu acești bani se va mai planta un portocal. Iar eu aş fi dorit să se planteze o livadă întreagă.

Bunicii mei nu erau oameni prea habotnici, dar erau buni evrei, iubitori de neam și de „Țara sfântă”, Israelul, pe care l-au sprijinit după puterile lor în orice acțiune, cu tot sufletul, și au reușit să implanteze această dragoste tuturor celor din jurul lor.

Iolanda Schapira

O inedită “Arcă a lui Noe” în zilele noastre

In timpul potopului biblic Arca lui Noe a adăpostit câte 2 exemplare atât din regnul animal cât și din cel vegetal.

În luna iunie a acestui an, o ciudată „arcă” a fost inaugurată în zona Cercului Polar, pe insula Spitzberg din nordul Norvegiei, în prezența primilor miniștri norvegian, suedez, finlandez, danez și islandez.

Este vorba de un depozit uriaș, săpat într-unul din munții Spitzberg-ului, în care se vor păstra semințe a trei milioane de

varietăți de produse vegetale existente pe glob.

Scopul acestei acțiuni, o „Arcă a lui Noe” a timpurilor noastre, ce va fi încheiată în septembrie 2007, este de a oferi capacitatea de hrana a planetei în cazul unei catastrofe.

Semințele, congelate la o temperatură de -20°C, vor putea astfel asigura supraviețuirea pe pământ după un cataclism, care ar distruga posibilitățile actuale de hrana.

Se contează ca cea mai ridicată temperatură la care s-ar putea ajunge în acest depozit uriaș, ar fi de -3° , ceea ce nu va afecta sau degrada semințele, chiar dacă sistemul de menținere a temperaturii s-ar defecta. Muntele asigură temperatura minimă, aflându-se într-o zonă cu frig permanent, specific Arcticiei, oferind o

autonomie de mai multe luni, timp în care defecțiunea ivită s-ar remedia.

Utilizatorii acestui ingenios depozit vor fi, cu precădere, țările în curs de dezvoltare, care n-au posibilități tehnice și materiale de-a păstra semințele culturilor în bune condiții.

(Prelucrat după internet)

Povestea Crucii de pe Caraiman

În anul 1926 regina Maria hotărăște să ridice un monument închinat eroilor ceferiști, căzuți la datorie în primul război mondial (1916-1918).

Construită la cota de 2291 m, în dreptul localității Bușteni, Crucea Eroilor are o înălțime de 28 m și două brațe de câte 7 m fiecare. Este instalată pe un soclu de beton armat, înalt de 7,5 m; în interiorul său este montat un grup electrogen ce

produce energie electrică pentru a alimenta 120 becuri de câte 500 w fiecare, plasate pe Cruce.

Extrem de dificilă, lucrarea a fost proiectată de inginerii Teofil Revici și Alfred Pinter și executată sub conducerea inginerului Victor Bruckner, toti evrei, din cadrul Direcției Generale a Căilor Ferate.

Ing Willy Sloimovici

Au fost și ei odată...

În activitatea mea am avut prilejul, spre deosebită mândrie, de-a cunoaște personal câteva figuri reprezentative de oameni de știință evrei care, din păcate, actualmente sunt dați uitării.

Îmi este greu să aleg ordinea prezentării acestora, fiecare dintre ei fiind o personalitate deosebită.

Astfel, profesorul doctor inginer Isac Blum, societar al Combinatului carbonifer Petrila, printre altele, a introdus metode de brichetare a cărbunilor fără liant, deși specialitatea acestuia era fizica. Statura lui impozantă și modul de predare impunea studenților care, din respect, nu mișcau în timpul orelor.

O altă personalitate, cunoscută de mine, a fost Ervin Glaser, profesor de drept

internațional; deși avea un accent execrabil, reținea atenția atât a studenților cât și a profesorilor timp de 2-3 ore, în care prezenta o temă, în mod liber, de asemenea calitate încât asistența era fermecată. Din punct de vedere al vieții personale, avea familie (soție și fiică), dar era total absent în ceea ce privește aspectul fizic: frecvent se îmbrăca cu ciorapi și pantofi de culori diferite, cravată întoarsă pe dos etc., încât stârnea, de multe ori, hazul celor ce îl ascultau. Calitățile sale au făcut ca mulți ani să fie reprezentantul României la ONU. Pentru mine era o cinste să joc șah sau să conversez cu dânsul.

Profesorul de matematică Arno Cahane era o figură nostimă; în cadrul Politehnicii București utiliza asemenea metode de

predare, încât chiar și studenții ce nutreau sentimente rasiale, tot îl admirau.

Profesorul dr. Bainglas, specialitatea chimie, preda la Facultatea de Medicină din București. Era un erudit în chimie, puțin ironic, dar se făcea stimat de studenți. Ne întâlneam destul de des în anumite ședințe, la care participau cadre didactice din diferite universități.

Pe profesorul doctor Hollinger l-am cunoscut pe când eram pedagog-secretar la liceul evreiesc "Cultura", în timpul ultimului război mondial. Era un matematician de forță, avea publicate manuale de matematici, dar prin firea lui retrasă și, în același timp, autoritară era temut de elevi. Spre sfîrșitul activității a ținut cursuri în cadrul Politehnicii București.

Am avut o deosebită considerație pentru profesorii: I. Gruber, istoric și Kandel, geograf, după ce am asistat la unele ore în care ei predau. M-a impresionat claritatea expunerilor și erudiția de care dădeau dovadă, ceea ce crea o plăcută atmosferă pentru auditori.

Un alt personaj care, de asemenea, avea o cultură largă era profesorul doctor Bernard Schnapp. Fiind un biolog și naturalist desăvârșit, a fost numit directorul Muzeului de Științele Naturii "Grigore Antipa". În acest post a reorganizat exponatele în forma în care s-au menținut și azi. Deși ducea o viață ponderată, fără excese, fiind în același timp și un sportiv care s-a evidențiat la probe de înot, din păcate, un stop cardiac i-a pus capăt vietii.

Acești oameni de știință, pe care i-am cunoscut în viața mea personală, m-au îndrumat și mi-au dezvoltat cultura generală, încurajându-mă în modul cum să-mi desfășor activitatea profesională, îmbinată cu cea morală.

Uneori mă gândesc cu duioșie la aceștia și, în același timp, am un sentiment de revoltă că, odată dispăruți, au fost dați uitării; noile generații nu știu nimic despre ei și aportul imens adus științei românești, ceea ce este cu totul regretabil.

B.K.

Mințim, tot aşa precum și respirăm

Să fim cinstiți: toți mințim zilnic și uneori de mai multe ori pe zi. "Omul este ca o gheăță față de adevăr, dar ca un foc față de minciuna" scria fabulistul La Fontaine.

Mințim pentru a ne apăra interesele, mințim deoarece dacă am spune adevărul, să ar supăra cei cu care venim în contact.

Mințim pentru a crea impresia că iubim pe cei apropiati, ca și ei să continue să ne iubească.

Mințim pentru a ne păstra imaginea, mințim pentru a fi apreciați sau pentru a plăcea.

Dacă n-am minți, viața ar fi un infern.

Când copilul abia începe să vorbească, părinții îl învață să nu mintă, dar nu după mult timp adevărul spus de copii este cu totul relativ.

Psihologia infantilă este de părere că de la 3 la 9 ani crește ușurința de-a minti a copilului.

Cu cât cresc, copii sunt capabili să simuleze o emoție pe care în realitate nu o simt, rostind cuvinte ce par credibile.

La întrebările unui copil puse părinților în legătură cu o problemă crucială sau dureroasă (boala sau moartea unui prieten, divorțul părinților, istoria reproducerii umane etc.) este recomandabil să se spune adevărul, evitând însă detaliile.

A minți pentru altul, fără a-l înșela, a minți pentru tine fără să trădezi pe un altul, e rețeta după care fiecare se descurcă singur, fără a crea suferințe apropiaților săi și uneori cu dorința de-a transforma minciuna într-un vis de care să profite toți.

Despre iluzii

O dată cu trecerea vietii, de la începutul și până la sfârșitul ei, devine din ce în ce mai simțită pierderea iluziilor de altă dată pe care le-am avut.

Începe să devină de actualitate cântecul celebru de la “Ce faci astă seară?” al neuitatei Jeni Šmilovici: “Unde sunt iluziile mele?”.

Pe vremea aceea, a vîrstei de aur a copilariei și adolescenței dar și de tristă amintire pentru soarta evreilor, ne-am hrănit în familie și la școala evreiască cu iluzia “alia” în Țara Sfântă, care pe atunci nu era decât un vis. Deși visul ISRAEL s-a realizat, pentru mine “alia” a rămas la fel de iluzorie datorită căilor neprevăzute ale vieții.

O altă iluzie pierdută a devenit visul ce ține de domeniul studiilor începute de medicină, căreia urma să mă dedic cu toată ființa, în sprijinul alinării suferințelor umane, dar condițiile materiale și de sănătate mi-au fost potrivnice.

Ulterior s-au risipit iluziile ideologice, preponderente în epocă, cărora le acordasem cu naivitate toată credibilitatea; dar realitatea vieții le-a adăugat și pe ele utopiilor istorice.

La acestea s-ar mai putea adăuga iluzia pierdută a veșniciei primului amor, care n-a fost să fie.

Iluzia supremă, cea a tinereții fără bătrânețe, dispără pe zi ce trece având însă avantajul acum al obișnuinței și înțelepciunii de a înțelege, a ne adapta și suporta realitățile.

Ar mai fi finalmente și o altă iluzie a unora, aceea de a considera o alinare a dramei iluziilor pierdute prin trăirea în trecut, prin regrete copleșitoare. Această nostalgie este însă o evadare din viața prezentă cu farmecul ei, cu bucuriile ce ne sunt încă oferite, cu momentele de placere și satisfacție ce ne sunt încă accesibile, printre care și întâlnirile de la Centrul de Zi.

Viața este reală și nu iluzorie, iar iluziile au făcut parte din viața noastră și au făcut-o posibilă, ne-au însoțit și ne-au ajutat să o trăim în toată desfășurarea ei. Iluzia vieții veșnice, de apoi, nu ne-a părăsit însă niciodată, dar ea rămâne, din păcate, o iluzie și, din fericire, un mister!

Iluzia fericirii însă nu mai este o iluzie ci realitatea însăși, aceea de a exista, de a ne întâlni, de a fi și a avea mereu noi prieteni.

Silviu Popa

Gândurile unui călător evreu în secolul XVIII

În numerele precedente ale revistei noastre (nr. 25 și 26) v-am prezentat primele două scrisori pe care călătorul evreu Aaron Moncea le-a trimis din Franța prietenului său din Constantinopole, rabinul Isaac Onis.

Acste scrisori fac parte din volumul lui Jean-Baptise de Boyer, marchiz d'Argens: “Scrisori iudaice sau corespondențe filozofice, istorice și critice”,

tipărit în urmă cu peste 250 de ani; ele conțin o critică extrem de dură la adresa moravurilor existente în Franța în acea vreme, fiind îndreptată, în special, împotriva clerului, a clasei conducețoare și, nu mai puțin, a femeilor.

Din păcate toate aceste deficiențe sunt prezente și astăzi nu numai în societatea franceză, ceea ce face ca “Scrisorile” să fie cât se poate de actuale.

În rândurile ce urmează marchizul d'Argens, prin scrisoarea a treia a lui Aaron Moncea către Isaac Onis, continuă să critice, mai virulent, concepții, mentalități, comportări ale clerului față de savanți, oameni de știință, deși ei afirmă că iubesc știință, dar numai până la un anumit punct. Marile descoperiri sunt oprite a fi cunoscute de poporul francez: clerul și curtea regală (în Franța domnea Ludovic al XV-lea) constituie cele două bariere de netrecut, în fața căror se opresc orice descoperiri ce se bazau pe studii și meditații. Un savant trebuie să-și adapteze concepțiile sale la politica de stat și la visele clerului sau să fie obligat să-și comunice ideile în secret prietenilor apropiati. În cazul când asemenea idei, după clerici periculoase, ar fi fost cunoscute de publicul larg, magistrații aveau grija să-l exileze sau chiar să-l trimită la închisoare pe autor. Condamnarea în asemenea cazuri nu se făcea pentru eventuale erori ale conținutului respectivei lucrări, ci numai pentru faptul că autorul și-a permis anumite glume pe seama lor.

Asupra savanților se exercită în Franța o înlăturare din viața socială. Ca exemplu este menționat filozoful Descartes ale cărui opere constituie una din bazele credinței creștine; el a fost exilat în Flandra, iar după moartea sa ignoranța și ura monahală l-au urmărit.

Moncea își exprimă nedumerirea cu privire la aceste comportări ale francezilor, spre deosebire de englezi care îi răsplătesc pe savanți; cei din Franța fiind comparați cu păsări având o parte din aripi tăiate, astfel că nu se pot ridica în văzduh decât la o mică înălțime.

Mulți savanți își tipăresc operele în țări străine, spre a nu avea de suferit în Franța, putând astfel să-și exprime liber ideile lor. Aceste lucrări sunt considerate oficial ca mărfuri interzise și infectate. Grănicerii au grija să împiedice intrarea cărților tipărite în afara Franței, iar dacă totuși ajung, acest lucru este posibil numai prin înșelarea vigilenței.

În continuare Moncea îl informează pe rabinul Onis despre existența unor academii. Una din ele, cea mai veche, este "Academia franceză" având 40 de membri; ei se adună de trei ori pe săptămână, activitatea lor fiind răsplătită de rege cu câte o medalie de argint. Însă aşa zisa activitate, în decurs de 80 de ani se rezumă la discursuri de felicitări reciproce și primirea de laude pentru talentul lor. Câte odată se ocupă de stabilirea necesității unui cuvânt sau de-a condamna vreo expresie: aceasta este activitatea Academiei!

Timp de 50 de ani academicienii au lucrat la întocmirea unui dicționar, dar un dicționar de calitate, întocmit de un singur academician, a făcut ca autorul său să fie scos din cadrul Academiei, deși lucrarea sa a fost apreciată în mod public. Asemenea fapte nu se întâmplau în timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea dar, după moartea sa, o mână de prelați, asociați cu farsori și artiști fără talent, au exclus din Academie oameni valoroși.

O altă academie, existentă în acea vreme în Franța, era cea denumită "Academia de Științe" care, într-adevăr, se ocupa de studii profunde, ce contribuiau la descoperiri folosite în astronomie, medicină etc. Moncea este convins că dacă n-ar fi fost ignoranța clerului, acești savanți ar fi creat mult mai multe opere de valoare.

Interesul clerului este de-a ține poporul în întuneric. Asemenea comportări sunt revoltătoare și ii consideră pe teologi ca niște negustori care vând marfa, dar nu permit cumpărătorului să-o examineze, deoarece cer credincioșilor să-i creadă pe cuvânt, fără a le da socoteală.

De asemenea Moncea este revoltat că pontifil, mai marele acestor teologi, își arogă un titlu pe care numai Mesia îl poate avea atunci când va veni pe pământ, astfel cum e credința fiilor lui Israel.

Discutând cu mai mulți savanți obiectivi, Moncea conchide că ipocrizia și şiretenia teologilor, aparentă viață austera și umilă, îmbrăcămintea simplă pe care o poartă, fac ca oamenii să-i creadă. Pentru

exemplificarea părerilor sale, Moncea îi comunică prietenului său aventura unui Tânăr călugăr carmelit cu o croitoreasă, surprinsă de o vecină tocmai când “lucrau la zămisuirea unui mic călugăraș” (cum se exprimă autorul, marchizul d’Argens). Bineînțeles a fost chemat la fața locului superiorul făptașului care și-a condus oița rătăcită acasă, pedepsindu-l cu 2 zile de post, dar nu pentru fapta comisă ci pentru scandalul provocat.

Asemenea aventuri se întâmplă zilnic constată Moncea; cei care încearcă să-i demaște sunt considerați eretici.

Un credincios cinstiț e mai puțin periculos dacă îl disprețuiește pe Dumnezeu decât pe un călugăr.

În comparație Moncea subliniază că în religia sa conducătorii religioși îi consideră pe credincioși drept copii lor și îi învață să raționeze și să disprețuască orice fărădelege.

Cartea unei călugărițe, ce a trăit în sec. XVII, e plină de impostură și ridicol ce depășește cu mult orice ar fi nelalocul său în toate operele învățătilor religiei sale.

În încheierea scrisorii către prietenul din Constantinopole îi atrage atențunea că, în răspunsul ce-l va trimite să fie reținut, căci el fiind străin în Franța este suspectat iar scrisorile interceptate; în consecință în corespondența sa rabinul Onis să nu pomenească de fapte ce ar privi statul sau pe suveran.

Moncea adaugă acestei ultime scrisori un post-scriptum și îi prezintă cele ce a aflat de la Cavalerul de Moisin, pe care l-a cunoscut la Paris și anume:

Cavalerul de Moisin i-a arătat scrisoarea primită de la un prieten din Olanda; acesta îi narează aventurile unei starețe: aceasta a fugit dintr-o mănăstire corecțională unde fusese internată după o escapadă amoroasă în timpul cât era la altă mănăstire.

La început persoana în cauză a fost guvernantă la un medic, apoi ajunsă la Rotterdam, tot guvernantă, la un negustor, de unde a fost alungată, fiind surprinsă cu un valet; a ajuns la Haga și apoi la Amsterdam. Aici însă și-a schimbat stilul de comportare, susținând că este de viață nobilă și anume din familia unui duce. Toți din acea familie îi erau rude: unul văr, altul frate, altul nepot iar un cardinal din familie chiar îi era tată (deși prelaților de asemenea rang nu le era permisă căsătoria!). Judecata femeii era simplă: e preferabil să ai asemenea rude decât să te tragi dintr-o familie de simpli burghezi.

Dar cum din titlurile de noblețe nu se putea trăi în Olanda, a devenit vânzătoare la un magazin cu articole de toaletă, asociindu-se cu câțiva evrei care, bineînțeles, i-au făcut dese avansuri.

Acestea au fost aventurile stareței olandeze, cu care Moncea, personajul narator al “Scrisorilor iudaice” ale marchizului d’Argens, își încheie cea de-a treia corespondență către prietenul său, plină de critică acerbă la tot ce este de condamnat în Franța secolului al XVIII-lea.

W.S.

Evreii negri israeliti

După cum este cunoscut, Statele Unite ale Americii constituie o țară multinațională, multietnică, multi-religioasă, alcătuită, în afara populației indigene, din emigranți, proveniți din Europa, Asia, Africa precum și din America

de Sud și Centrală, într-un cuvânt din întreaga lume.

Dar nu numai în S.U.A. întâlnești această situație. Israelul, noul stat înființat abia în anul 1948, a reușit să adune evreii din toate continentele și toate culorile.

În rândurile ce urmează vom prezenta un grup etnic oarecum mai aparte, sosit relativ recent în Israel. Evreii negri israeliți, cunoscuți, de asemenea, sub denumirea de “evrei negri” sunt grupări ale aşa numiților “afro-americani”, mai cu seamă în S.U.A.; ei pretind că sunt descendenți ai unora din cele 12 triburi ale lui Israel. Spre a nu fi confundați cu alții africani evrei, denumiți “Beta-Israel” (“beta” în limba greacă înseamnă al 2-lea, în limba ivrit “beta” se traduce prin cuvântul “casă”), ei s-au intitulat “Alfa-Israel” (adică “primii” – traducerea din limba greacă a cuvântului “alfa”).

Cei din gruparea “Alfa-Israel” susțin că nu sunt africani, ci evrei refugiați în Africa de Vest, veniți din Iudeea, după primul război iudeo-roman (anul 70 e.n.). În Africa de Vest au locuit aproximativ 15 secole, fiind apoi vânduți ca sclavi către arabi care, la rândul lor, i-au vândut europenilor. Aceștia i-au transportat peste ocean, în America de Nord, aproximativ la începutul anilor 1600.

Alfa-israeliții afirmă că atât ei cât și indienii (populația băstinașă din America de Nord și Sud), precum și cei din insulele Caraibe, ar proveni din cele 12 triburi de pe timpul patriarhilor, folosindu-se de unele profeții conținute în Vechiul Testament, comparând sclavia lor în Lumea Nouă cu sclavia evreilor în Egipt, după cum e prezentată în Cartea Exodului.

Pe la jumătatea secolului al XIX-lea un element al spiritualității acestora a fost adoptarea identității evreiești. Astfel, în “Conspirăția sclavilor din Virginia”, din anul 1800, s-au identificat cu iudeii din Vechiul Testament, răsculați împotriva asupriorilor.

Evreii negri sunt divizați în fracțiuni, cu păreri diferite asupra statutului tradițional de evreu, ca și diferențe privind autoritatea Noului Testament și a Legii iudaice (Halaha).

Prima grupare a evreilor negri este cunoscută sub denumirea de “Biserica lui Dumnezeu viu, pilon al adevărului pentru toate națiunile” și a fost fundată, în 1880 de F.C. Cherry în Chattanooga – Tennessee.

O altă grupare a acestor evrei, denumită “The African Hebrew Israelite. Aktive of Jerusalem”, cu caracter religios, având astăzi o populație de circa 2000 suflete, susțin că sunt urmașii celui de-al X-lea trib pierdut al Israelului.

În 1966 conducătorul spiritual, Ben Ammi, a avut o revelație precum că a venit timpul ca cei aflați în America, țara captivității lor, să se întoarcă în Țara Sfântă, țara de origine.

În 1967, după aproape 2000 de ani de Diaspora, aproximativ 400 de evrei negri, inspirați de Spiritul Domnului, au realizat “Exodul” din America.

Conform planului, mai întâi au făcut o escală în Africa, în statul Liberia, pentru a se purifica de toate însușirile negative căpătate în timpul captivității.

După o perioadă de 2 ani și jumătate, trăiți în Liberia, evreii au întreprins cea de-a doua parte a călătoriei lor către casă, întorcându-se, în sfârșit, în Israel, în 1969.

Astăzi ei locuiesc în special în localitățile din sudul Israelului: Dimona, Arad, Mitzpe Ramon, respectând cu strictețe legile iudaice și profețiile, inclusiv poligamia.

În cei aproximativ 30 de ani trăiți în Țara Sfântă, negrii israeliți au obținut rezultate de netăgăduit, devenind oameni capabili, responsabili, încurajați să reușească; copiii lor sunt îndrumați să se dezvolte în variate domenii, astfel că acest grup de evrei negri pot fi considerați ca o parte a societății israeliene.

Nu e lipsit de interes de semnalat că, la recentul concurs “Eurovision”, Israelul a fost reprezentat de un concurent aparținând acestui grup.

Suzy Stoenescu

Eseu despre viață

Beteșugurile bătrâneții
Îți amintesc de frumusețea tinereții
Când nu erai presat de timp
Și de al vietii ultim anotimp
Când puterile te abandonează
Și multe nu-ți mai funcționează!
Dar încă mai suntem valizi
Și nu putem să fim stupizi
Să nu vedem că an după an
Alunecăm pe al vietii tobogan!
Acum când anii-s numărăți
E realist ca să constați
Că în drumul vietii către nemurire
Mai ai o slabă pâlpâire!
Căci viața este doar o clipă
Pe zborul timpului aripă
În care alergi cu cutezanță
În veșnicie având speranță.
Aceasta a fost însă un vis imaginar:
Speranța în veșnicie e în zadar!
Visul în viață a fost însă vital
Chiar și acum-a-n actul final
Deși vezi viața la modul real
Și te-ai convins că totu-i trecător
Tu tot mai speri și te amăgești
Și vrei să oprești al vietii zbor
Și clipa vietii să o prelungești
Tot te mai luptă ca timpul să-l oprești!
Și luptă cu-ncăpătânare
Și te agiți cu înflăcărare

Este o luptă omenească
Nimeni nu poate s-o oprească
Este pe viață și pe moarte
Doar Dumnezeu îi ține parte
Deci lupta este până-n ultimul moment
Ceea ce demonstrează elocvent
Că în veșnicia mult râvnită
Nu moartea ci viața este infinită
Și merită a fi trăită
... și deci prelungită!
Mereu să ne gândim
La fericirea ce o simțim
Că putem încă să prețuim
Orice clipă și moment
Și putem striga PREZENT
La apelul vietii permanent.
Aici la Centru renaștem amintirea tinereții
Și retrăim trecutul visător al frumuseții
Fiind împreună e mai ușor
Să înțelegem că totul este trecător
Că doar iubirea ține o veșnicie
Și încrederea în prietenie
Avem speranță în viitor
Că Dumnezeu atoateștiutor
Va ține spiritele noastre plutitoare
Veșnic vii și nemuritoare!

Silviu Popa

Viziunea lui George Carlin despre BĂTRÂNEȚE

Conștientizați că singura dată în viață când ne place să “îmbătrânim” este în copilărie? La mai puțin de 10 ani, suntem aşa de încântați de asta, încât gândim și în fracțiuni de an.

“Câtă ani ai?” “Am patru ani și jumătate!” Nu vei spune niciodată că ai 36 ani ... și jumătate. Da, dar ai patru ani și jumătate... Asta e diferență!

Ai ajuns adolescent, acum nu te mai poți opri. Sari de bunăvoie la numărul următor sau chiar puțin mai departe.

“Câtă ani ai?” “O să am 16!” Poate că ai 13, dar vei avea 16! și vine și cea mai grozavă zi din viața ta.... ai 21. Chiar și cuvintele sună ca o ceremonie: ai devenit major, ai 21 ani! YESSSS!!!

Apoi, faci 30. Oooohh, ce se întâmplă aici? Parcă ai fi lapte bătut! Ăla “se face” și e numai bun de aruncat, nu mai e amuzant, te-ai acrit. Ce nu e în regulă? Ce s-a schimbat?

Ai DEVENIT major!, FACI 30, MERGI PE 40. Whoa! Pune frâna, o iezi

razna. Până să bagi de seama, AJUNGI de 50 și toate visele s-au spulberat.

Dar, aşteaptă!!! ÎMPLINEŞTI 60. Nici tu nu credeai că vei face și asta!

Deci: DEVII major, FACI 30, MERGI pe 40, AJUNGI de 50 și ÎMPLINEŞTI 60.

Așa viteză ai luat, încât ATINGI 70. După asta este “de pe o zi pe alta”: aştepți “SĂ O DUCI PÂNĂ MIERCURI”.

În vîrstă de 80 ani, fiecare zi e un ciclu complet: O ȚII până la prânz, AI PRINS și 4:30; AI AJUNS și seara asta. Și nu se oprește aici !

În anii 90, o iei ușurel înapoi: “Abia am avut 92”.

Apoi se întâmplă cel mai straniu lucru: după 100, devii iar copil “Am 100 și ... jumătate!”

Vă urez tuturor să prindeți 100 de ani și jumătate cu sănătate !

CUM SĂ RĂMÂI Tânăr:

1. Ignorați numerele ne-esențiale. Inclusiv vîrsta, greutatea și înălțimea. Lăsați doctorii să-și facă griji în legătură cu astea. De astă îi plătim.

2. Înconjurați-vă de prieteni veseli. Aia mohorâți vă deprimă.

3. Învătați. Studiați computerul, meșteșugurile, grădinăritul, orice. Nu lăsați creierul să lenevească. “O minte înceată este

atelierul diavolului.” Și numele diavolului este Alzheimer.

4. Savurați lucrurile simple.

5. Râdeți des, mult și din toată inima. Râdeți până nu mai puteți și vă trebuie aer.

6. Mai apar și lacrimi. Îndurați, suferiți și treceți mai departe. Singura persoană care ne însotește toată viața fiind NOI ÎNȘINE. Fiți “VII” cât sunteți în viață.

7. Înconjurați-vă cu dragoste, indiferent că astă înseamnă familia, animălușele dragi, muzică, plante, hobby-uri, ce-o fi. Casa voastră este refugiul vostru.

8. Prețuiți-vă sănătatea. Dacă este bună, păstrați-o. Dacă mai are “hibe”, reparați-o. Dacă nu ține de voi “reparația”, căutați sprijin.

9. Nu vă căutați vina. Faceți vizită la mall, în alt județ, în altă țară, dar NU unde este vina.

10. Spuneți-le oamenilor pe care îi iubiți, că îi iubiți, cu orice ocazie.

ȘI NU UITAȚI NICIODATĂ:

Viața nu se măsoară cu numărul de respirații pe care le aveți, ci în momente care îți tai răsuflarea. Și dacă nu trimiteți acest mesaj mai departe, cui o să-i pese? Dar împărtășiți cu cineva ce vă place. Cu toții avem nevoie să ne trăim viața din plin!

Să vă fie ziua minunată!

Obezitatea se întâlnește nu numai la oameni

“Societatea Regală de prevenirea cruzimii față de animale”, din Australia, este îngrijorată de procentul mare de câini și pisici obezi din țara lor. Astfel la o populație de 20 milioane de locuitori există 4 milioane de câini și 2,5 milioane pisici.

Studiul întocmit de sus-amintita organizație subliniază că între 40 și 44% dintre câini (adică 1,6-1,7 milioane) și una din trei pisici (adică cca 800 000) sunt supraponderali datorită alimentației necorespunzătoare și lipsei de mișcare. Supraponderalitatea acestor animale duce la apariția diabetului, artritei, problemelor cardiace sau maladii ale ficatului, vinovați fiind stăpânii lor, care nu rezistă cererii câinelui sau pisicii de-a îi îndopa cu mâncare abundantă.

De altfel și australienii au aceiași tendință de creștere a obezității: 62% dintre bărbați și 45% dintre femei sunt obezi sau supraponderali, procent care s-a dublat în ultimii 20 de ani.

Alfred Dreyfus – un erou

La “Muzeul de artă și istorie a iudaismului” din Paris s-a deschis recent o expoziție dedicată căpitanului Alfred Dreyfus, cu ocazia împlinirii a o sută de ani de la condamnarea sa, pe nedrept.

Alfred Dreyfus s-a născut în anul 1859 la Mulhouse (Alsacia); îmbrățișând cariera militară s-a evidențiat prin calitățile sale, ajungând căpitan de artillerie.

În anul 1894 i se înccenează un proces de înaltă trădare în favoarea Germaniei (amintim că provincia franceză Alsacia, de unde era originară familia Dreyfus, a fost ocupată de Germania, după războiul franco-german din 1870-1871).

Acuzație adusă lui Dreyfus a fost pregătită de atmosfera antisemita de la finele secolului al XIX-lea, care se bucura în același timp de susținerea unei bune părți a societății franceze. Dreyfus a fost “țapul ispășitor” al complotului cercurilor militare, conservatoare, care doreau să lovească republica franceză, considerată de ei prea democrată. Legăturile de influență dintre cercurile politice, religioase, militare, au creat condiții ca evreul Dreyfus să fie degradat, condamnat și exilat într-o închisoare pe Insula Dracului, în 1896.

Theodor Herzl, care a locuit la Paris la sfârșitul secolului al XIX-lea, a asistat la ceremonia de degradare a căpitanului Alfred Dreyfus.

Vina nedovedită a lui Dreyfus a pus în mișcare cercurile democratice ale Franței, care au întreprins acțiuni energice, dovedind falsitatea acuzației. Numeroase demersuri, la care au participat cei mai de seamă intelectuali și apărători ai dreptului omului, au culminat cu vestitul pamflet “J'accuse” al

romancierului Emile Zola, lansat în 1898 împotriva încenării. Procesul se rejuudează la Rennes în 1899 și se termină cu o reconfirmare a condamnării.

Proteste nu începează și abia în 1906 Dreyfus e reabilitat, permitând astfel Franței să intre în secolul XX mai puțin compromisa de complotul urzit.

În afara numeroaselor documente de arhivă: fotografii, cereri, ziare și chiar filmul desfășurării celui de-al 2-lea proces din 1899, expoziția are ca scop să-l prezinte pe Dreyfus altfel decât îl înfătișau contemporanii săi, chiar susținătorii lui, ca o victimă pasivă, indiferent de soarta sa.

Expoziția, prin cele expuse, înălătură această falsă imagine, și îl arată mândru, câteodată tăcut și rezervat, dar stăruitor în lupta pentru descoperirea adevărului.

Întreaga familie Dreyfus (soția – Lucie, fratele – Mathieu) au dovedit din plin patriotismul lor față de Franța (s-au refugiat din Alsacia ocupată) și au pus în joc întreaga lor influență spre a mobiliza opinia publică în cauza dreyfusiană.

De altfel și Alfred Dreyfus, după reintegrarea în armată, a fost destul de discret în legătură cu acest complot de stat, ce a dovedit criza politică, culturală, morală prin care trecea Franța republicană.

La vîrstă de aproape 60 de ani, Dreyfus a luat parte la primul război mondial inclusiv în luptele crâncene de la Verdun (1917) între Franța și Germania.

Alfred Dreyfus moare în anul 1935.

Expoziția urmărește două obiective: înlocuirea părerii existente cu privire la Dreyfus, considerat de contemporani ca un învins, și prezentarea evenimentului în dimensiunile sale istorice: o crimă judiciară

urzită de cercurile reacționare, conservatoare.

Recent au apărut și volumele: “Dreyfus, onoarea unui patriot” și “Dreyfus este nevinovat: istoria unei afaceri de stat” în editura Larousse.

Președintele Franței, Jacques Chirac, a stabilit ca ziua de 12 iulie, la împlinirea a 100 de ani de la reabilitarea căpitanului Alfred Dreyfus, să fie zi națională.

Ceremonia în memoria lui Alfred Dreyfuss, a avut loc la École Militaire,

vestita școală militară a Parisului, aflată lângă Turnul Eiffel, exact în locul unde, în 1896, Dreyfus a fost exclus din armată, sub acuzația de trădare a Franței și de spionaj în favoarea Prusiei.

La ceremonie Chirac a spus: „Dreyfus a fost un ofițer exemplar, patriot, și a iubit Franța din tot sufletul. Dar a căzut victimă unei erori mișelești”.

Michelangelo regăsit în desenele sale

La British Museum din Londra s-a deschis o expoziție a desenelor lui Michelangelo; în mod obișnuit aceste desene sunt scoase rar din depozite. Ele provin din fondul a trei muzee: Haarlem (Olanda), Ashmolean (Oxford) și British Museum. Se apreciază că Michelangelo a desenat mii de foi, din care doar vreo șase sute au supraviețuit, restul fiind distruse chiar de el, pentru a nu inspira pe alții.

Specialiștii afirmă că există o paralelă între hașurile trasate cu creionul negru pe hârtie, mișcarea degetelor pe un model de ceară și loviturile de ciocan date marmorei sculptate.

Caracteristica acestor desene este că marele artist nu era interesat atât de-a desenea chipul uman ci de-a reda tensiunea, dinamismul unei anumite acțiuni, prin înfățișarea musculaturii sau a unui picior etc.

Desenele imaginează o statuie încă nesculptată, o lumină încă nevăzută, printr-o fereastră încă nerealizată.

Spre sfârșitul vieții, Michelangelo renunță de-a mai desena corpuri omenești, care constituiau idealul sculpturii antice grecești, și se dedică scenelor religioase.

(Prelucrat după internet)

O lectie despre cinstă

Strul-Moișe, voiajor al firmei “Herșcu et comp. – magazin universal angro” sosește într-o zi într-un orășel din nordul Moldovei, spre a oferi produsele firmei și a încasa banii pentru mărfurile livrate anterior.

După ce a primit banii și a plasat mai multe noi comenzi, Strul-Moișe și-a dat

seama că este nevoie să rămână în acel târgușor, deoarece nu avea legătură la tren. Era vineri pe seară. Cum să rămână el cu atâta bănet sămbătă? Fiind un om evlavios, respecta sămbăta cu sfîrșenie, și deci nu putea ține banii asupra sa.

S-a gândit că rabinul din orășel ar putea să-i păstreze până după terminarea

șabatului, ceea ce acesta a acceptat, punându-i în casa sa de fier; rabinul a ținut să fie de față și doi fruntași ai obștii evreiești, ca martori ai primirii banilor.

După terminarea sărbătorii, Strul-Moișe s-a prezentat la rabin și i-a solicitat pachetul cu banii ce i-a încredințat.

Rabinul mirat i-a răspuns că nu are ce să-i restituie, deoarece n-a luat nimic de la el și drept dovedă i-a chemat și pe cei doi fruntași, care, de asemenea, s-au jurat că nu au văzut ca reclamantul să fi lăsat vreo sumă de bani.

Strul-Moișe a îngălbenit și a încercat să-l înduplece pe rabin și pe cei doi martori

că banii nu sunt ai lui ci ai firmei, că îl nenoroșesc pe el și familia sa dacă nu-i înapoiază suma. Întrucât rabinul continua să-l refuze, Strul-Moișe, amărât, vru să plece din încăpere. Nu ajunsese încă la ușă când rabinul îl strigă să se întoarcă și îi înmână pachetul cu bancnote.

Uimit, Strul-Moișe nu înțelegea ce s-a întâmplat. Rabinul îl lămuri de îndată: am vrut să-ți arăt ce oameni cinstiți sunt fruntașii obștii noastre!

Zeev ben Abraham

A cincea vizită turistică în Israel, dar prima în sezonul de iarnă

Deși în articolul precedent am pomenit despre “Mini Israel”, copleșită de amintirile faimosului parc, mă simt obligată acum să revin.

“Mini Israel” este dispus la 30 km de Ierusalim, pe o suprafață de 60 de dunami; concepția construirii acestui parc miniatural este bazată pe succesul modelului “Nadurodam” din Olanda și a altor 45 de asemenea parcuri dispuse în toată lumea.

Aci poți admira de-a lungul Mării Mediterane clădiri reprezentative (instituții, hoteluri) din Tel-Aviv, Iaffo, Cesarea, Haifa, Acco, dar poți ajunge până la muntele Hermon și Înălțimile Golan, poți coborî până la Marea Moartă, Marea Galilee, Iordan, lacul Hula, Mănăstirea Latrun, Memorialul Yad Vashem, Muntele Zion, Muntele Scopus, Massada, Neghevul, Eilatul, dar și aeroportul Ben Gurion și câteva kibuțuri; în total în jur de 350 de clădiri, aproximativ 200 scene din viața zilnică a Israelului: 3500 mașini, vagoane,

motociclete, parte din ele în continuă mișcare, ceea ce îți dădea impresia unei activități reale, la care se pot adăuga aproximativ zeci de mii de plante verzi și nu mai puțin de 40 km de fire electrice și cabluri de fibră optică permitând automatizarea întregului parc.

Aveam impresia că mă aflu într-un elicopter, cuprinsând cu privirea întreg Israelul, admirând de la Marea Moartă și Marea Roșie și până la Înălțimile Muntelui Hermon, de peste 2800 m, acoperit cu zăpadă, realizările unui popor, care prin entuziasm, pasiune și inteligență, a reușit să prefacă un teren avid și un sol “selenar”, într-o țară înfloritoare.

Am părăsit parcul “Mini Israel” cu regretul că nu am reușit să aprofundăm fiecare colțisor, dar cu speranța că... poate vom mai reveni.

Cu multă plăcere îmi aduc aminte de excursia de 5 zile la Eilat, oferită cadou de ziua mea de naștere de prietenii noștri Cuța

și Lorian Zeilig din Rosh Ha-Ayin, distanță de 350 km pe care am parcurs-o în 6 ore cu mașina lor.

Imediat ce am depășit zona Beer-Şeva, atenția ne-a fost atrasă de peisajul pustiului Neghev, în care dominante au fost imaginile incredibile pe care le ai în fața ochilor, atunci când treci de la o vegetație obișnuită la pustiul arid și nemărginit, presărat cu stâncile de granit, cu vârfurile lor ascuțite și mărginite de prăpăstii abrupte și adânci, cu trecători înguste și întortocheate.

Dacă nu ai vedea șoseaua de asfalt ce serpuiește pe lângă stâncile de granit în acest pustiu imens și arid și ai privi cât vezi cu ochii lateral, ai zice că te află pe lună.

Aceste stânci, lipsite aproape în totalitate de orice vegetație și care reprezintă de fapt Munții Sinaiului, ajung până la maximum 900 m față de nivelul Mării Moarte; ele au un farmec aparte, pentru că granitul lor se prezintă când roz, când cenușiu, când alb-gălbui.

Explicația varietății de culori ale stâncilor este aceia că în munți s-au găsit mine de cupru și mangan, metale ce dau această diversitate.

La o distanță de 67 km de Beer-Şeva, se află orașelul Mitzpe Ramon, fondat în 1951, așezare aflată în plin pustiu; am făcut această buclă pe șosea, special pentru a vedea "Marele Canyon". O șosea ne-a dus până la marginea craterului Makies Ramone – 35 km lungime și 10 km lățime.

Ne aflăm acum în pustiul Parane în fața unui crater imens, cu depresiuni enorme, cu prăpăstii abrupte și adânci, denumit Mahtes Gadol (Marele Crater), care ne-a impresionat profund, prin sălbăticia locului, prin prăpăstiile adânci ale stâncilor, greu accesibile, mărginite de pereti drepti, abrupti, a căror înălțimi de la baza Mahtes-ului atinge uneori 400 m. Forma acestor crater este concavă.

Mahtes-urile au o singură ieșire înspre răsărit. Această ieșire este abruptă. Prin ea se scurge apa ploilor, rară, de iarnă, care se adună pe fundul Mahtes-ului.

Ai în fața ochilor niște cratere uriașe care te uimesc și, dacă le privești în toată întinderea și sălbăticia lor, ai senzația unui peisaj lunar. Este senzația cu care am părăsit aceste locuri în drum spre Eilat, lăsând în urmă câteva kibuțuri, în care abnegația și priceperea au transformat pustiul arid în oaze fertile!

Eilatul, situat în golful Akaba, punctul cel mai sudic al Israelului, port la Marea Roșie, are o importanță economică pentru Israel, el făcând legătura cu Africa răsăriteană, sudul Asiei și Extremul Orient, dar și o importanță turistică.

Stațiune modernă, preferată iarna (28°C) în special de turiștii nordici, pentru plajele ei însorite tot timpul anului și pentru apele calme și limpezi ale Mării Roșii, pe malul căreia se află hoteluri moderne, elegante, cum ar fi: Herod's, Dan, Neptun, Club Hotel, unde au loc în fiecare seară spectacole de cabaret și varietăți.

Dintre acestea mi-a plăcut în special hotelul Herod's, pentru luxul, diversitatea amenajărilor și a locurilor de agrement puse la dispoziția turiștilor, zi și noapte, cât și Club-Hotel, construit sub forma unui imens vapor; dacă intri în hol, ai impresia că te află pe puntea unui vas maritim, iar ferestrele fiecărui etaj, seamănă cu hublourile unui vapor; nu lipsesc nici fântânile arteziene printre stâncile ce înconjoară hotelul.

Noi am locuit în hotelul "Siesta", de 4 stele, cu camere confortabile și un restaurant deschis permanent de la ora 7 dimineață, până la 21 seara, unde îți puteai satisface poftele culinare, la orice oră și de câte ori doreai. Dar când vezi kilogramele de înghețată și de prăjituri la dispoziție, treci, după o zi, indiferent prin fața lor!

Barul era deschis zi și noapte, putând solicita gratis orice fel de băutură, de la cafea sau lapte, până la bere și diferite băuturi alcoolice.

În orele prânzului, când temperatura de afară era ridicată, ne odihneam. În rest, ori jucam canastă cu prietenii nostri, ori ne plimbam prin această fermecătoare stațiune turistică.

În una din ieșirile noastre pe înserate, ne plimbam pe faleza din fața hotelurilor și ne-am oprit în fața unei cafenele, care, printre alte reclame, avea expuse lângă ușa de intrare trei maimuțe una lângă alta, ce reprezentau “Zeița înțelepciunii”. Prima era cu mâinile pe gură, semnificând ideea că trebuie să știi când să vorbești, a doua, cu mâinile pe ochi, semnificând: să vezi numai ce dorești, iar a treia cu mâinile pe urechi, semnificând să auzi numai ce trebuie și vrei să auzi. Mi-au plăcut atât de mult, încât am filmat cu ele. Dar surpriza a venit a doua zi dimineața: am primit cadou de la prietenii noștri, figurina cu cele 3 maimuțe în mărime de 30 cm înălțime, dar cu maimuțele dispuse vertical, una pe umerii celeilalte. Surpriză și amintire frumoasă!

Un spectacol magnific îl ai în cursul vizitei la Observatorul Submarin, edificiu situat în parte sub apă, prevăzut cu hublouri mari care îți permit contemplarea extraordinarei varietăți a faunei și florei submarine a golfului Akaba.

Atunci când cobori în Observatorul Submarin, de fapt un “cilindru de sticlă”, pe o scară în spirală până pe fundul Mării Roșii, te trezești la câțiva metri sub apă, admirând jocul și dansul zecilor de pești exotici de toate culorile, printre multitudinea de corali – minuni ale naturii!

Minute în sir rămâi extaziat în fața acestui spectacol fascinant.

Interesantă este și vizitarea acvariului unde poți admira în compartimente separate flora și fauna Mării Roșii.

Se știe că Marea Roșie este cea mai bogată în pești deosebiți de cei ce ne sunt cunoscuți și care trăiesc în Mediterana, existând circa 500 de specii identificate de zoologi.

Crabii din Marea Roșie creează condiții de viață pentru acești pești.

Am văzut în acvariu peștele ciocan, peștele fierăstrău, “peștele soarelui” care se înalță uneori deasupra apei strălucind, bineînțeles și multe alte specii în mediul lor natural alături de “steaua de mare” în formă de stea cu 5 picioare, racul cu multe picioare sau sute de feluri de scoici cu forme variate, broaște țestoase etc.

De asemenea o atracție deosebită o reprezintă “Delfinariul”, ce ne prezintă zilnic spectacole cu acrobațiile delfinilor.

După 5 zile, am părăsit Eilatul, îndreptându-ne spre casă, adică spre Rosh Ha-Ayin, dar nu înainte de a revedea Marea Moartă.

“Iam Hamelah”, respectiv Marea Moartă, este la 394 m sub nivelul Mării Mediterane, având o lungime de 80 km, 10 km lățime și o suprafață de peste 1000 km² și se află pe locul cel mai jos din lume, presiunea atmosferică fiind cea mai ridicată de pe întreg globul.

Apele acestei mări au o densitate în săruri de cca 25% față de cca 3% pe care o are în general apa de mare, deci cu cea mai mare concentrație de pe glob.

Cu placere am revăzut modernele hoteluri de pe malul vestic al Mării Moarte care sunt bazele de tratament pentru afecțiunile dermatologice și reumatismale, datorită concentrației mari ale apei în săruri de iod, brom sau magneziu, sau a afecțiunilor căilor respiratorii, datorită atmosferei bogate în oxigen.

Spre seara, în a cincea zi de excursie, am ajuns în Rosh Ha-Ayin, orașul care a fost baza de plecare în majoritatea deplasărilor noastre în Israel.

Anișoara Falic

- Domnule Bush, aveți dovezi că Irakul are arme de distrugere în masă?
- Sigur, am păstrat toate chitanțele!

Vestigii romane descoperite într-un cartier al Parisului

În campusul universitar Curie din Paris, unde se află laboratoarele de biologie, Colegiul național de chimie și Institutul de geografie, urmează să se construiască o nouă clădire destinată cercetărilor.

Cu ocazia săpăturilor, la începerea lucrărilor de construcții, s-au descoperit vestigii ale unui oraș roman, care datează de pe timpul primului împărat roman Augustus (anul 27 î.e.n.-anul 14 e.n.). În Franța ocupația romană a durat circa 300 de ani. Odată cu decaderea imperiului roman cetatea, aflată în vecinătatea orașului galic Luteția, a fost abandonată.

Săpăturile au găsit un drum lat de 6 m, cu trotuare și borduri, guri de scurgere a apei etc.

Unele case romane au fost construite din chirpici (amestec de pământ argilos cu paie), întărite cu trunchiuri de lemn; ulterior s-au folosit cărămizi și piatră. O asemenea locuință avea și încălzire, aerul cald fiind dirijat prin canale executate cu pereți.

Suprafața totală a acestei așezări se întindea pe 110 ha iar numărul locuitorilor săi s-a apreciat a fi între 8 000 și 20 000.

(Prelucrat după internet)

Primăvara

După zile mohorâte, după zile neguroase,
S-a trezit din nou natura și în străie mai
frumoase
Către soare își înaltă fața ei înveselită,
Aruncând de pe ai săi umeri mantia înzăpezită.

Veselul zefir iar zburdă, vrea și el să se răsfete
Și pornit este pe joacă, avântat de tinerețe.
Iar colindă pe câmpie și ghiduș, ca de-obicei,
A stârnit un stol de vrăbii și-un mânunchi de
ghiocei.

Largi poiene pastelate cu a florilor culoare,
Colindate sunt de-albine vrednice și muncitoare.
Poposind din floare-n floare zboară veseli
fluturașii
Și-n a soarelui căldură înfloresc și toporașii.

În cântări de ciocârlie și în murmur de izvoare

Își fac cuiburi păsărele prin păduri și prin
ponoare.
Din văzduh coboară iute drăgălașa rândunică
Căutând în mare grabă pentru pui ... o gâză
mică.

De concert e pregătită vesela privighetoare,
Să adoarmă cu al ei cântec celealte cântătoare,
Iar pe crestele munților vulturii privesc în vale
La păstorii cu-a lor turmă, ce doinesc pășind
agale.

E de față mândrul soare ce veghează de pe cer,
Tot ce jos i se aşterne după iarnă, după ger.
Vântul tot resfiră norii, tot zâmbind și sub
văpaie
Îi adună, îi aşeză, pregătindu-i pentru ploaie.

Arnold Leinweber

Informatii diverse

Un primar ... suspendat

Primarul metropolei Londra, Ken Livingstone, un binecunoscut rasist, negaționist al Holocaustului, a fost suspendat, timp de o lună, din funcția sa

pentru că l-a insultat pe un ziarist evreu, Olivier Finegold, de la cotidianul londonez Evening Standard, comparându-l cu un criminal de război nazist.

Suntem nevoiți a recunoaște că asemenea măsuri nu se aplică peste tot în lume celor cu comportări similare, deși printre incitatorii la ură rasială se găsesc profesori universitari, ziariști, oameni politici.

Muzeul "Struma"

La Beer Sheva (Israel) s-a inaugurat Muzeul "Struma", în amintirea celor 769 victime ale scufundării vasului cu același nume, care se îndrepta acum 64 de ani (în 1942) spre Palestina cu evrei din România. Vinovați de scufundarea vaporului – de altfel necorespunzător pentru un transport atât de mare de pasageri – s-a datorat, în parte, refuzului Turciei (sub presiunea Marii Britanii) de –a permite trecerea vasului prin strâmtarea Bosfor precum și torpilării navei de către hitleriști sau de submarine sovietice.

Monica Lewinsky ... spion israelian

La finele anului 2005 a apărut la București un volum de peste 500 pagini, intitulat "Războiul spionilor", în care, printre altele, se susține că Monica Lewinsky, stagiară de la Casa Albă, cea ce l-a sedus pe președintele SUA Bill Clinton, ar fi fost agent al "Mosadului" (serviciul de

Noaptea, cafeaua e mai eficace ca odihna (!)

W.S.

Adormitul la volan este cauza a 20% din accidentele rutiere în țările industriale. Riscul de accidente crește de 5,6 ori dacă se întâmplă între orele 2 și 5 dimineață, conform unei anchete făcute de englezi.

Neputând spera că circulația pe timp de noapte va dispărea, se impun, deci, contramăsuri eficace. Studiile efectuate au arătat că o ceașcă de cafea și o pauză pentru somn micșorează cu o treime riscul de-a nu fi atent sau a adormi când conduci un vehicul.

Testul a fost făcut la 12 voluntari ce au avut de efectuat patru probe de conducere de 200 km; mai întâi un traseu de referință între

spionaj al Israelului), plasată în anturajul conducătorului, în vederea aflării multor secrete de stat.

Premiul "César" pentru un film al cineastului Radu Mihăileanu (evreu originar din România)

"César", cel mai valoros premiu al Franței, acordat filmului "Va, viens et deviens" ("Trăiește" cum a fost titlul lui când a rulat în România în 2005), a revenit peliculei lui Radu Mihăileanu. Premiul "César" este echivalentul european al celebrului "Oscar". Decernarea a avut loc în luna februarie 2006.

Filmul tratează adaptarea la viața din Israel a unui copil etiopian, neevreu, venit în Țara Sfântă în 1984 când a fost întreprinsă o vastă acțiune umanitară de aducere în Israel a zeci de mii de etiopieni infometăți, care susțineau că sunt de origine iudaică.

Regizorul Radu Mihăileanu, originar din România, este fiul ziaristului Ion Mihăileanu, care a fost ani de zile corespondentul din București al unor ziar și reviste israeliene ce apar în limba română.

orele 17 și 18 și jumătate: apoi trei probe de conducere între orele 2 și 3 dimineață: una după ce au băut cafea decofeinizată, o a doua după o cafea instant (conținând 200 mg cofeină) și, în sfârșit o a treia după o odihnă de 30 minute, cu mașina parcată într-un loc de refugiu.

S-a constatat că 75% dintre șoferii care au băut cafea au avut un comportament similar celor care circulau ziua, în timp ce numai 66% din cei ce s-au odihnit s-au comportat similar ca ziua iar persoanele ce au băut cafea decofeinizată 13%.

Explicația științifică susține că prin folosirea cafelei se reduce nevoia de somn și se amână timpul obișnuit pentru odihnă.

Design sensorial în mijloacele de transport în comun

La Paris s-a deschis recent un “Salon european” al mijloacelor de transport, având ca obiect prezentarea unor posibilități, relativ simple, de a permite călătoria în condiții agreabile.

În acest scop specialiștii au studiat și prezentat câteva din modele care se adresează simțurilor omenești: tactil, auditiv, miros, gust, (de aici și denumirea de “design senzorial”).

Astfel:

- Barele de care te sprijini în mijloacele de transport, confectionate din oțel inoxidabil neted, sunt jilave, lipsite de higienă, probabil pline de microbi; de aceea se recomandă bare zgrunțuroase, uscate, și mult mai plăcute de-a fi atinse: deci un “design senzorial” de bun simț,

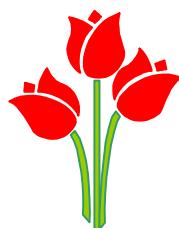
- Ușile mijloacelor de transport se închid și deschid brusc, cu un zgomot

deranjant; spre a evita această neplăcere, ușile vor fi dotate cu sonerii muzicale, cu un sunet plăcut, atât la închidere, cât și la deschidere,

- Mirosurile datorită transpirației călătorilor dar și pieselor de cauciuc ce intră în construcția mijlocului de transport, se suprapun și se incorporează în țesătura scaunelor. Remedierea: o mai bună ventilație și folosirea, la îmbrăcarea scaunelor, de țesături textile micro-capsulate, care transmit călătorilor o adiere plăcută,

- În ceea ce privește gustul, “specialiștii senzoriali” recomandă să nu pui în gură mâna de care te-ai ținut de bară sau să rezemati pe scaunul pe care ai stat (!).

(Prelucrat după internet)

Limbajul florilor Laleaua

Laleaua este originară din Persia și Turcia, unde crește în stare sălbatică. În secolul al XVI-lea Constantinopole (Istanbulul de azi), unul din cele mai frumoase orașe ale lumii, avea nenumărate grădini, al căror renume depășea cu mult frontierele sale.

Laleaua a apărut în Anglia în anul 1578. În Franța, în timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea – Regele Soare – laleaua era floarea oficială a curții regale. Doamnele

de onoare de la curte își împodobeau decoltele cu lalele – dovedă a bogăției.

În timpul domniei lui Soliman Magnificul, un diplomat flamand, aflat în funcțiune la curtea sultanului, a trimis un bulb de lalea unui prieten olandez, administrator al grădinii botanice a universității din Leyda; astfel a început în Olanda cultura lalelei.

În limbajul florilor laleaua semnifică iubirea perfectă sau declarație de dragoste.

**Editor coordonator:
dr. Carmen Marcu**

**Tehnoredactare computerizată:
Silvia Simovici**